

• • • • • • • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • • • • • • • •

Svar til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet på spørgsmål stillet i forbindelse med regeringens kommende Klimaprogram 2021

15. september 2021

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har i forbindelse med udarbejdelse af Klimaprogram 2021 stillet en række spørgsmål til Klimarådet. I dette notat svarer Klimarådet på spørgsmålene. Klimarådet vil senere i efteråret kommentere på regeringens klimaprogram, der forventes at udkomme i september. Denne kommentering vil ikke indeholde en vurdering af, om regeringens klimainsats anskueliggør, at klimamålene nås, da vurderingen ifølge klimaloven hører hjemme i Klimarådets årlige statusrapport, som udgives i februar måned.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets spørgsmål stillet den 7. september 2021:

”1. I Klimarådets rapport fra februar indplaceres regeringens initiativer på forskellige konkretiseringsstadier. Hvordan vægter Klimarådet graden af konkretisering over for anbefalingen om, at der er en plan for, hvornår realiseringen af potentialerne konkretiseres?”

2. Kan målet anskueliggøres, uden at alle beslutninger er truffet, hvis der fx foreligger en konkret køreplan for realiseringen af målet, som samtidig tager højde for teknologiernes modenhed, omkostninger og implementeringshastighed?”

3. Vurdering af risici forbundet med realiseringen af det enkelte tekniske potentiale er et centralt element i Klimarådets metode. Kan risikovurderingen af de enkelte teknologier påvirkes af, at der er flere teknologier og veje til at nå klimamålene?”

Klimarådet takker for muligheden for at belyse disse udvalgte dele af rådets metode til vurdering af, om regeringens klimainsats anskueliggør, at klimamålene nås.

Metoden kan i korte træk opsummeres til at være en systematisk og kvalitativ helhedsvurdering, hvorunder der opstilles to hovedkomponenter, som lægger vægt på, 1) at regeringens plan og proces for målopfyldelse er klar og konkret, og 2) at en betydelig del af reduktionsbehovet for at nå målet udgøres af vedtagne virkemidler. Helhedsvurderingen foretages på baggrund af en trinvis sektorvurdering, herunder vurdering af fremskrivningen af drivhusgasudledningen, vurdering af regeringsinitiativernes konkretiseringsstadium på en skala fra A-E, vurdering af initiativernes reduktionseffekt og risiko samt understøttende og øvrige tiltag.

Den fulde metodebeskrivelse kan ses i Statusrapport 2021, kapitel 2. Her vil læseren af dette notat også kunne finde svar på yderligere spørgsmål vedrørende metoden.

Svar på spørgsmål 1

En øget konkretisering er et helt centralt element i rådets metode og vægter højt i den samlede vurdering, da det i sidste ende er konkrete drivhusgasreduktioner, der vil sikre, at klimamålene nås.

I den forbindelse vil regeringens initiativer blive vurderet ved hjælp af Klimarådets konkretiseringsskala fra A-E. Hvis en udgivelse fra regeringen indeholder forskellige initiativer, der opnår en samlet reduktionseffekt eller reduktionspotentiale, kan Klimarådet kategorisere initiativerne på forskellige konkretiseringstrin og derved tage højde for forskellige konkretiseringsstadier i et samlet reduktionspotentiale.

På konkretiseringsskalaen skelnes eksempelvis mellem analyser og strategier. Analyser kan fx være scenarier, som indeholder beregninger og beskrivelser af en eller flere *mulige veje* til at opnå en effekt på et bestemt område, herunder belysning af omkostninger, barrierer, organisering og anbefalinger om virkemidler. Strategier kan være sektorstrategier eller tværgående strategier, hvori regeringen beslutter sig for *hvilken vej* den vil gå, eller hvilket scenarie, den arbejder på at realisere, for at opnå en given effekt på et bestemt område, herunder med sektormål eller vision, regeringens ambition og tilgang til omstillingen, ansvarsfordeling på aktørgrupper, tidsangivelser og veje til at overkomme barrierer.

Hvis analyser og strategier ikke af regeringen er knyttet til bestemte reduktionspotentialer, eller Klimarådet ikke har mulighed for at knytte dem til bestemte reduktionspotentialer i mål-året, vil de indgå i vurderingen som "øvrige tiltag".

Det vil indgå som et positivt bidrag i den samlede vurdering, hvis regeringen fremlægger planer for, hvordan der sikres en øget konkretisering over tid via kommende initiativer. Klimarådet har i Statusrapport 2021 anbefalet regeringen at udarbejde en samlet køreplan mod 2030. Køreplanen kan med fordel udforme detaljerede og sammenhængende scenarier for målopfyldelsen i 2030, udstikke retningslinjer for regeringens tilgang til virkemidler og optegne den forventede proces for den fortsatte klimaindsats, herunder tidsplaner og milepæle, der sikrer rettidige beslutninger.

Hvorvidt målopfyldelse på et givet tidspunkt vurderes at være anskueliggjort, vil bero på en samlet, systematisk helhedsvurdering, hvor alle metodens elementer tages i betragtning.

Svar på spørgsmål 2

Ja. Klimarådet forstår klimalovens bemærkninger således, at målet godt kan være anskueliggjort i starten af den tiårige målperiode frem mod 2030, selvom der endnu ikke er truffet beslutninger med vedtagne konkrete virkemidler, der fuldt ud indfrier 70-procentsmålet. Bemærkningerne i klimaloven handler om, at der i vurderingen skal tages hensyn til, at man endnu ikke kender de præcise virkemidler og at der skal ske en øget grad af konkretisering over tid. Som eksempel har Klimarådet i Statusrapport 2021 peget på to mulige kriterier for indarbejdelse af klimalovens hensyn om øget konkretisering over tid:

- Regeringens årlige klimaindsats bør medføre, at reduktionsbehovet i 2030 mindskes i forhold til året forinden, så længe der stadig er et behov for yderligere reduktioner for at nå 70-procentsmålet.
- Regeringens klimaindsats, som fremlægges i 2025 og efterfølgende år frem til 2030, bør være konkretiseret så meget, at reduktionsbehovet stort set udelukkende dækkes af vedtagne virkemidler

Det første mulige kriterie omhandler, at regeringen hvert år, når Klimarådet i februar foretager sin vurdering, bør være kommet nærmere målet siden sidste vurdering, indtil målet er indfriet. Hvis indsatsen ét år vurderes at anskueliggøre målupfyldelse, men der ikke sker yderligere året efter, kan den samme vurdering ikke automatisk opretholdes året efter, netop fordi målet kommer tættere på i tid. Det andet mulige kriterie tager højde for, at initiativer tager tid at implementere før de får effekt og slår igennem i klimaopgørelserne. Kriteriet lægger sig op ad klimalovens femårskadence for fastsættelse af klimamål.

Hvis der ikke er truffet beslutninger med vedtagne konkrete virkemidler, der fuldt ud indfrier målet, vurderer Klimarådet, om det er realistisk, at de øvrige initiativer, som regeringen har fremlagt, samlet set vil bidrage med eller bane vejen for de resterende reduktioner, som kræves for at 70-procentsmålet nås. Vurderingen af en eventuel køreplan fra regeringen vil indgå i Klimarådets samlede vurdering af regeringens klimaindsats som beskrevet ovenfor.

Svar på spørgsmål 3

Risikovurderingen for de enkelte teknologier påvirkes ikke i sig selv af, at der er flere teknologier og veje til at nå klimamålene. Vurderingen af risiko for det enkelte initiativ er alene bestemt af de specifikke risici relateret til teknologien.

Hvis der anvises flere veje til et klimamål, fx i form af forskellige scenarier, vil det isoleret set kunne påvirke Klimarådets vurdering af regeringens samlede klimaindsats positivt. Dette følger af, at der vil være en mindre grad af afhængighed af, at potentialet for hvert enkelt initiativ realiseres, når der er flere veje, der fører frem mod målet.

Det understreges imidlertid, som også nævnt i svaret på spørgsmål 1, at indplaceringen af initiativer på konkretiseringsskalaen er et centralt element i Klimarådets metode, og at det isoleret set derfor har betydning, om beskrivelsen af de forskellige veje til et klimamål forbliver på analyseniveau, eller om den bevæger sig op på strateginiveau, hvor regeringen offentliggør, hvilken vej den vil gå, for at opnå en given effekt på et bestemt område.